

Mariana CIOLAN

Flash

• Fațada elegant renovată, iluminată modern (anunțând alte prefaceri viitoare), străjuită, de o parte, de afișul Festivalului, realizat cu profesionalism și rigoarea binecunoscute de către pictorul scenograf Onisim Colta, de cealaltă parte, de programul spectacolelor dinaintea căruia vedeai zăbovind tot timpul orășeni interesați – așa a întâmpinat Teatrul „Ioan Slavici” din Arad cea de-a **douăsprezecea ediție a Festivalului Național de Teatru Clasic**. Odată demarat Festivalul, publicul era întâmpinat pe holurile teatrului de un energizant trio muzical, dar și de un „Arlechino” care îl conducea, cu giumbușlucuri amuzate și amuzante, în foaier – unde reprezentațiile au fost seară de seară „pafațate” de învăluitoare, discrete acorduri baroce interpretate de absolvenți ai Liceului de muzică – sau chiar până la locurile din sală... Principal „vinovat” pentru această ambianță dominată de „duhul” teatrului, de parfumul altor timpuri, rimând potrivit cu genericul manifestării – regizorul Laurian Oniga, noul director al teatrului arădean, care, în calitatea și de director executiv al Festivalului, declară că, păstrând tot ce este bun, nu se va sfii să lase loc generos... provocării. Primul pas l-a făcut chiar trupa pe care o conduce acum, atât prin spectacolul cu *Iubirea Fedrei*, de Sarah Khane, care recuperează mitul antic într-un demers scenic semnat Mihai Măniuțiu, extrăgându-și modernitatea din vigoarea clasicilor de care s-a apropiat asiduu în ultimii ani regizorul, cât și prin celălalt spectacol, cu *Stella* de Goethe, o premieră pe țară, gândit de Ștefănuț Lordănescu și ca o suită de „popasuri” estetice, de momente din devenirea artei spectacolului. • Festivalul de Teatru Clasic, așa cum a fost conceput de către Ovidiu Cornea, în continuare onorând evenimentul ca director executiv, este merit unei tinereți fără bătrânețe, ca înseși scrierile ce constituie nucleul lui, având disponibilități de continuă îmbogățire, prin reînnoite impulsuri de gând și simțire pentru alte și alte generații. În acest sens, și la această ediție, directorul artistic al Festivalului, criticul Ion Parhon, a reiterat opțiunea sa de a opera cu o grilă de selecție care să dea seama de capacități regizorale și interpretative direcționare „nu spre un duet, ci spre un «duel» cu clasicii”, nu spre o lectură facilă și superfluă a capodoperelor, ci spre forarea și revelarea unor sensuri adânci ale acestora. Ceea ce face ca spațiul Festivalului să rămână stimulativ pentru creatorii de teatru și, totodată, extrem de atractiv pentru public. • Publicul – o „țintă” majoră, cu pilduitoare constanță urmărită de la an la an și prin programul „aerisit”, al unicei reprezentații zilnice, prin tihna pe care o conferă acest lucru, prin confortul pe care-l aduce spectatorilor, în majoritate deținătorii unui abonament permanent. Acest *non multa sed multum* nu este fără legătură, poate, cu un substrat de mentalitate bănățeană, ce ar refuza poate cantitativismul ce devine un atribut benefic pentru alte manifestări de gen, și nu este lipsit de o dorință de adecvare la realitatea locului. Căci rar mai poți vedea în țară, așa cum se întâmplă la

Arad, oameni venind la teatru înveșmântați ca de sărbătoare, pregătiți să fie ei înșiși... actorii unui „ceremonial“ în acest festival pe care îl așteaptă... tot anul – cum îmi mărturisea aici o doamnă din stal într-o seară și cum se poate lesne deduce din discuțiile și comentariile pasionate la terminarea reprezentațiilor și mult după aceea. • Asta nu înseamnă că, odată instalat în fotolii, publicul se declanșează ca un mecanism – de râs ori de plâns. Cine se află prima oară în mijlocul acestor spectatori și e, poate, datorit cu un temperament mai „dâmbovițean“, să zicem, poate fi deconcertat de circumspecția, de... expectativa oamenilor. Și chiar mari actori ajunși pe scena Festivalului de Teatru Clasic (unde sunt așteptați întotdeauna cu frenezie!) au declarat, nu o dată, că au fost impresionați de răceala aparentă a sălii, dincolo de care se simte, însă, de pe scenă, „trăirea“ intensă, ceea ce îi îndeamnă pe mulți să se refere la exigența, dar și la căldura publicului arădean. Și dacă trăire e... aplauzele la scenă deschisă și ovațiile la final sunt testul unui control de mare calitate. Publicul arădean este unul dintre cele mai cultivate (să nu uităm tradiția teatrală a orașului și a zonei), festivalul acesta prin care este contactat la pulsul teatral al țării binemeritându-l cu prisosință. Ceea ce legitimează eforturile organizatorice și constituie cea mai mare răsplată a acestora. • „Clasicitatea“ concepției nu a însemnat niciodată „osificarea“ în proiect, iar ediția a douăsprezecea a dovedit că „inovațiile“ (organice) sunt de dorit și de așteptat și pe mai departe. Mă gândesc, la acel *workshop* despre punți de comunicare în teatru, în fapt o dimineață minunată cu Dan Puric, benefică pentru toți cei prezenți, fie că erau profesori la școli speciale, critici, jurnaliști sau actori – principalii invitați la acea întâlnire – ori la „deschiderea“ festivalului spre noi arii artistice (cum s-a întâmplat prin *Dialogurile* între muzică și poezie, spectacol susținut de Ion Caramitru și Johnny Răducanu), și noi arii... geografice. Fără a se putea vorbi despre intenția internaționalizării Festivalului, a fost remarcată cu mare încântare prezența baletului de la Teatrul Național din Pécs, renumit în toată Europa, recuperând prin mijloace specifice de expresie celebra scriere *Cocoșatul de la Notre-Dame*. Iar dacă tot sub egida Festivalului s-a produs, cum mai rar se întâmplă, și o lansare de carte, *Cronici teatrale* de Victor Parhon (editată de Fundația „Camil Petrescu“), locul acestei acțiuni era poate acolo cel mai potrivit. Cronicile sale, un exemplu de dialog cu fapte de artă demne de a rămâne în memorie, sunt preocupate nu de puține ori de imperativul restituirii clasicilor în expresie și simțire contemporană; iar apoi, să nu uităm, regretatul critic a fost mai mulți ani directorul artistic competent și inspirat al Festivalului arădean. Ceea ce a și făcut ca în ziua aceea să fie de față mulți dintre marii săi prieteni spre a-i evoca memoria, de la editorul Florica Ichim, la grupul timișorenilor, în frunte cu criticul Mariana Voicu, de la omul de teatru italian Achille Rossetti, un fidel admirator al efervescentei spirituale sub care se plasează mereu Festivalul, la distinsa doamnă profesor universitar Lizica Mihuț, unul dintre neobosiții spectatori la reprezentațiile festivalului de teatru clasic, însoțită fiind, de astă dată, de numeroși studenți de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș“ al cărei rector este: